

Droży Czytelnicy,

znajomość i rozumienie związków między człowiekiem i środowiskiem naturalnym to podstawa i główny cel edukacji przyrodniczej oraz badań między innymi nad ewolucją organizmów. Zmiany atmosfery, oceanów, krajobrazów i ekosystemów Ziemi wpływają na presję selekcyjną, jakiej doświadczają organizmy żywe, w tym ludzie od początku swego istnienia na Ziemi. Edukacja biologiczna i środowiskowa obejmuje zrozumienie znaczenia adaptacyjnego rozwoju różnorodnych cech morfologicznych, anatomicznych i behawioralnych człowieka oraz zwierząt. Edukacja ta łączy się ściśle z edukacją zdrowotną. Jak argumentuje Spork (1993), prawie niemożliwe jest oddzielenie edukacji środowiskowej i zdrowotnej, ponieważ dotyczą one wzajemnych powiązań, a zdrowie jednostek (środowisko osobiste), zdrowie społeczności (środowisko społeczne) i zdrowie w kontekście środowiska naturalnego są ze sobą nierozzerwalnie związane.^{*} Edukacja zdrowotna i środowiskowa mogą się zatem nawzajem znacznie wzmacniać w zakresie treści nauczania. W odniesieniu do ogólnych celów edukacyjnych mają one również wspólny cel w rozwijaniu zdolności krytycznego myślenia uczniów. Rozwój umiejętności krytycznego myślenia może pomóc uczniom na przykład w zrozumieniu możliwego wpływu różnych substancji, jak na przykład kwas foliowy (opisany w dziale Nauka) na zdrowie człowieka oraz faktu, że potencjalne zagrożenia dla zdrowia poszczególnych osób są związane ze stanem zdrowia społeczeństwa, a w ujęciu globalnym całego rodzaju ludzkiego. Dostrzeganie przez uczniów związków między kondycją Matki-Ziemi, a zdrowiem w ujęciu jednostkowym, indywidualnym nie nastąpi z dnia na dzień, czy z jednej lekcji na drugą, nie jest też zadaniem łatwym. Uczniowie mają prawo do popełniania błędów i błędnych koncepcji. Jak pisze Jan Amos Jelinek w jednym z artykułów niniejszego numeru czasopisma, już *dzieci pięcioletnie są zdolne do konstruowania sensorycznych wyjaśnień zjawisk o wysokim stopniu abstrakcji, a niektórzy widzą w dziecięcych wyjaśnieniach teorii, podobne strukturę i funkcję do teorii naukowców*. Trzeba im na to pozwolić, wspierać, wraz z nimi testować koncepcje i negocjować znaczenie pojęć i teorii.

Współczesna edukacja to zdobywanie i przetwarzanie informacji za pomocą narzędzi cyfrowych. Precyzyjne sformułowanie przez uczniów słów kluczowych to punkt wyjścia do sprawnego serfowania w przestrzeni wirtualnych wiadomości. Dalsza droga to przetwarzanie informacji w wiedzę z pomocą nauczyciela. Znajomość internetowych źródeł danych w kontekście precyzji informacji udostępnianej uczniom jest istotnym składnikiem nauczycielskich kompetencji. O różnych źródłach danych piszemy w tym numerze głównie z myślą o nauczycielach i studentach, przedstawiamy też możliwości wykorzystania map cyfrowych w nauce geografii w nawiązaniu do nowej podstawy programowej.

Życzę Państwu dobrej lektury i dostrzeżenia praktycznych aspektów wszystkich zamieszczonych artykułów dla podnoszenia jakości edukacji biologicznej i środowiskowej, i coraz większego angażowania uczniów w działania na rzecz promocji zdrowia i ochrony środowiska.

Katarzyna Potyrała
redaktor naczelna

^{*}Spork, H. (1993) Health, environment and community development. In Fien, J. (ed.). Teaching for a Sustainable World. Australian Association for Environmental Education, Brisbane, Module 10.